

پاسخ تشریحی علوم اجتماعی کنکور انسانی ۱۴۰۳-نوبت دوم

کوثر شاه حسینی - رتبه ۵۳۰ کنکور انسانی ۹۹ - دبیری علوم اجتماعی دانشگاه فرهنگیان - پردیس نسیه

۵۱- جهان متجدد فقط علمی را که با روش های تجربی به دست می آیند، علم می داند و علمی را که از روش های فرا تجربی(عقلانی و وحیانی) استفاده می کنند، علم نمی شناسد.

- وقتی فردی درباره موضوعی خاص می اندیشد، در محدوده فردی و ذهنی خود قرار دارد، ولی هنگامی که اندیشه اش را به صورت گفته یا نوشته بیان می کند یا براساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می کند، به جهان فرهنگی وارد می شود.

- جهان اجتماعی برای بقا و تداوم، اعتقادات، ارزش ها و شیوه زندگی خود را به فرد آموزش می دهد.

۵۲- فرهنگ های مختلف، گستره جغرافیایی و تداوم تاریخی یکسانی ندارند. در طول زمان، در سرزمینی واحد، فرهنگ های متفاوتی پدید می آیند و در زمانی واحد در سرزمین های متعدد، فرهنگ های گوناگونی شکل میگیرند. عمر برخی از فرهنگ ها کوتاه و برخی دیگر طولانی است. برخی در مناطقی محدود به وجود می آیند و از مرزهای جغرافیایی خود عبور نمی کنند ولی برخی دیگر گسترش بسیاری دارند. نه تنها فرهنگ ها بلکه عناصر و اجزای فرهنگ ها نیز اینگونه اند؛ برخی عناصر فرهنگی، تداوم تاریخی و گسترش جغرافیایی بیشتری دارند و برخی این گونه نیستند.

فرهنگ اسلام و فرهنگ مسیحیت، گستره جغرافیایی وسیع و تداوم تاریخی بالایی دارند.

۵۳- در هم ریختن نظم پیشین به بهانه رسیدن به جایگاه کشورهای غربی انجام شد؛ اما در عمل، این کشورها همچنان در جایگاه کشورهای پیرامونی و استعمارزده باقی ماندند. - قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، ریشه در اعتقادات و پیشینه تاریخی این کشورها نداشت؛ قدرت آن ها وابسته با قدرت جهانی استعمار بود.

۵۴- قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده اند و مرز آنها براساس عمل مردم تغییر می کند.

حقایق هرچند خود ثابت اند؛ ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییرپذیرند.

۵۵- حکومت آریستوکراسی توسط ارسطو مطرح شد.

- روشی که ابوریحان بیرونی هزار سال پیش در بررسی های علمی خود در پیش گرفته بود، امروزه در تحقیقات مردم شناسی و جامعه شناسی متداول شده است.

- لمبروزو با روش تبیینی میخواست مجرم بودن یا نبودن را با مشاهده ویژگی های جسمانی و ظاهری تشخیص دهد.

- «نظریه نوگرایی اسلامی»، «نظریه کنش دینی» و «نظریه مقاومت» از مهمترین نوآوری های این متفکر است.(طه عبدالحمن)

۵۶-

منابع یا عوامل قدرت	ابزار اعمال قدرت	ارزش های اجتماعی
شخصیت	تنبیهی	قدرت
مالکیت	تشویقی	ثروت
سازمان	اقناعی	دانش

۵۷- در جداسازی، گروه مسلط گروه های نژادی، قومی، مذهبی دیگر را به زیستن در مناطقی جدا از محل سکونت گروه مسلط، مجبور میکند. همچنین، آنها را از تسهیلات و خدماتی مانند آموزش، بهداشت و درمان محروم می سازد یا این خدمات را با کیفیت بسیار پایین تری در اختیار آنها میگذارد.

- در صورتی که اعضای یک جهان اجتماعی، واقعیت ها و آرمان های آن را فراموش نکنند و به آنها تعلق خاطر داشته باشند آن جهان اجتماعی دارای هویت تاریخی است.

- توجیه هنجارها و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی؛ مطابقت دادن حرکات نماز با حرکات ورزشی و بیان مفید بودن آن برای سلامت بدن، مربوط به سکولاریسم پنهان است.

- جنگ ویتنام جهنمی ترین جنگ قرن بیستم نام گرفت. این جنگ زمانی آغاز شد که آتش جنگ کره به تازگی خاموش شده بود.

۵۸- در رویکرد اول (نسل اول روشنفکران)، مسائل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که در اثر عقب ماندگی تاریخی از جوامع غربی پیش آمده بود.

- امروزه سیاست با هیچ مقوله عینی و محسوسی مترادف نیست بلکه در کل جامعه و همه اجزای آن جاری است.

- از نظر رویکرد کمونیستی مالکیت خصوصی موجب برقراری روابط ظالمانه میان افراد و در نتیجه، نابرابری اجتماعی شده است، بنابراین برای ایجاد برابری، باید مالکیت خصوصی را از میان برداشت، مخالفان قشربندی گمان میکنند، اگر مالکیت خصوصی از بین برود، دیگر طبقه پایین نخواهیم داشت و بدین ترتیب همگان شرایطی یکسان خواهند داشت.

- نظریه پردازان غربی، پس از فروپاشی بلوک شرق، طرف دیگری را برای جنگ جست و جو می کنند و جنگ را از کشورهای غربی (جنگ میان بلوک شرق و غرب) به فرهنگ ها و تمدن هایی منتقل کرده اند که در دوران استعمار، تحت سلطه جهان غرب قرار گرفته بودند.

۵۹- انقلاب های آزادی بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق میشدند ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند.

- اندازه گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم برای تعیین اینکه چه کسی از نژاد برتر برخوردار است و برگزاری جشنواره های زیبایی در روزگار ما، نشان دهنده تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده اند.

- احترام به قانون یک کنش اجتماعی است.

- جامعه شناسی تبیینی جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح میدهد و این روابط و مناسبات را مبتنی بر قرارداد، ترس و اجبار میداند.

۶۰- سیاست دو وجه یا بعد اصلی دارد، یک بعد آن تدبیر و تنظیم امور - که امروزه به قانون کاهش یافته - و بعد دیگر آن، ضمانت اجرای قانون است که نیازمند قدرت میباشد.

- هرگاه عقاید و ارزش ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند، دوام هویت فرهنگی با چالش هایی مواجه میشود.

- با شکل گیری استعمار و نفوذ دولت های غربی در کشورهای اسلامی، جریان اجتماعی دیگری به موازات نخستین بیدارگران اسلامی شکل گرفت. نسل اول این جریان به « منورالفکران» و نسل دوم آن به «روشنفکران» شهرت یافتند.

۶۱- با اینکه فضای مجازی معنای به روز بودن را در خود دارد ولی سبب میشود که فرد کاربر از زمان و مکان خودش جدا شود، با وجود دسترسی به مطالب زیاد و متنوع از دسترسی به مطالب مهم محروم گردد، با وجود آزادی و قدرت، تحت کنترل قرارگیرد و با وجود سرگرم شدن، سطحی شود.

۶۲- حمایت دولت ها از افراد کم درآمد و رقابت افراد بر اساس توانایی و شایستگی : طرفداران عدالت اجتماعی

- برده بودن دهقانان در نظام فئودالی: طرفداران قشربندی اجتماعی(رویکرد لیبرالی)

- برقراری عدالت با توزیع برابر ثروت: مخالفان قشربندی اجتماعی(رویکرد کمونیستی)

۶۳- فهم معنای زندگی: نقطه قوت جامعه شناسی تفسیری

- تاکید در ساختن جهان اجتماعی بر توانایی و خلاقیت افراد: دیدگاه جامعه شناسان انتقادی و تفسیری

- محدود شدن مطالعات به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده: نگرش جامعه شناسی تبیینی

- دست به عمل زدن کنشگران بر اساس معنایی که در ذهن دارند: باور رویکرد تفسیری در تقابل با رویکرد تبیینی

۶۴- عقل در معنای خاص، قوه ای است که انسان به کمک آن حقایق و قواعد جهان را می شناسد.

- عقل انتقادی وضعیت ارزش های عدالت و آزادی را در روابط انسانی ارزیابی می کند.

- عقل در معنای عام هرگونه تلاش ذهنی و فکری را شامل می شود که هم عالمان در دانش علمی از آن استفاده میکنند و هم عموم مردم در دانش عمومی از آن بهره میبرند.

۶۵- تشریح عبارات نادرست:

ج- رقابت های سیاسی استعمارگران، به ویژه در مناطق استعمارزده، با منافع اقتصادی استعمارگران پیوند میخورد.

د- امنیت، برای یک کشور آشوب زده، پدیده ای در قلمرو آرمانی و برای یک جامعه بسامان، در قلمرو واقعی است.

ه- انسداد اجتماعی بیشتر در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد براساس ویژگی های انتسابی مانند وراثت، نژاد و... تعیین میشود؛ ولی در بسیاری از جوامع که مبتنی بر ویژگی های اکتسابی هستند، نیز شرایط به گونه ای است که در عمل، راه تحرک اجتماعی بر محرومان جامعه بسته میشود.